

Pääministeri Matti Vanhasen tervehdys Suomalais-ruotsalaisen kulttuurirahaston 50-vuotisjuhlassa Hanasaassa 13.4.2010

Hyvät naiset ja herrat

Arvoisat juhlavieraat

Mina damer och herrar

Ärade festpublik

Suomalais-ruotsalaisen kulttuurirahaston täyttäessä tänään 50 vuotta, voimme iloita Suomen ja Ruotsin välisten läheisten suhteiden entuudestaan parantuneen viimeisten vuosien aikana. Merkkivuosi 1809, jota äsken juhlimme näyttävästi, osoitti miten tärkeää on vaalia yhteistä historiaa ja kulttuuria. Lukuisat juhlavuoden tapahtumat osoittivat, miten helppoa maidemme välinen kanssakäyminen on – myös politiikan saralla – kun tahtoa ja innostusta riittää.

Mieleenpainuva esimerkki hyvästä yhteistyöstä oli Suomen ja Ruotsin hallitusten yhteiskokous Hämeenlinnassa viime vuoden toukokuussa. Se oli historiallinen yhteiskokous, johon osallistui yhteensä yli 30 ministeriä. Tällä kokouksella todistimme, että maidemme väliset suhteet ovat erinomaiset. Yhteenkuuluvuuden tunne oli käsin kosketeltava.

Haluamme jatkaa suhteiden syventämistä. Tarkoituksena on parantaa molempien maiden kilpailukykyä ja talouden tilaa. Se on suuri haaste näinä taloudellisesti tiukkoina aikoina, jolloin maailmantalouden kehitys on vielä epävarmaa ja työttömyys on yhä kasvussa. Yhteinen uskomme kuitenkin on, että valoisampi tulevaisuus koittaa, kun keskitymme tutkimukseen ja kehitykseen ja olemme aktiivisia innovaatioiden hyödyntämisessä.

Tärkeätä on myös edelleen lähentää maiden välistä kulttuurielämää, työmarkkinoita ja elinkeinoelämää.

Hämeenlinnassa hyväksyttiin laaja yhteinen toimenpideohjelma, joka toteutetaan lähivuosina. Tarkoitus on, että Suomen Pohjoismaiden ministerineuvoston puheenjohtajuuden aikana näitä Hämeenlinnassa hyväksytyjä suomalais-ruotsalaisia tavoitteita edistetään myös laajemmalla pohjoismaisella taholla.

Tiivistä yhteistyötä on Hämeenlinnan hengessä jatkettava. Tarkoitus onkin koota yhteen nuoria politiikan, elinkeinoelämän ja tieteen alojen edustajia keskustelemaan tulevaisuudesta ja asettaa yhteisiä tavoitteita.

Vid det gemensamma ministermötet uttrycktes också uppskattning för att man talar svenska i Finland och finska i Sverige. Detta sker ändå inte automatiskt, man måste satsa på det.

Yhteisessä ministerikokouksessa annettiin myös arvoa sille, että Suomessa puhutaan ruotsia ja että Ruotsissa puhutaan suomea. Tämä ei kuitenkaan synny itsestään, vaan sen eteen on tehtävä työtä. Tähän liittyen haluan kiittää rahastoa aloitteesta Svenska nu -hankkeesta, jonka turvin ruotsin kielen kouluopintoja on kyetty elävöittämään. Svenska nu on ollut Suomen valtiolle hyvä investointi. Se on tuonut joskus tulehtuneeseenkin kieliväittelyyn raikkaan tuulahduksen puhaltamalla myönteistä henkeä koulun ruotsin tunneille. Svenska nu -verkostossa yhdistyvät julkisen ja yksityisen sektorin voimat ja sen menestystarinaa voidaan jo nyt pitää mallina muille hankkeille. Ilolla olen seurannut myös sitä, että Ruotsissa on käynnistymässä vastaava Finska nu -projekti.

Jag har med tillfredställelse följt med att det i Sverige i år inleds ett språkprojekt för att öka intresset för finskan i sverige-finska skolor.

Kaikki tämä ei tietenkään olisi ollut mahdollista ilman taloudellisia resursseja. Ilman nyt juhlistavan kulttuurirahaston tukea, niin taloudellisesti kuin henkisesti, merkkivuodesta tuskin olisi tullut mitään – ei myöskään Svenska nu -projektista.

Suomalais-ruotsalaisen kulttuurirahaston tehtävä on edistää Ruotsin ja Suomen välistä yhteistyötä kulttuurin ja elinkeinoelämän saralla sekä lisätä keskinäistä tuntemusta. Näin on ollut alusta alkaen. Olemme kiitollisia niille henkilöille, jotka 1950-luvun lopulla sinnikkäästi ajoivat rahaston perustamista kylmästä sodasta ja muusta välittämättä. Silloiset pääjohtajat Rainer v Fiendt Suomen Pankista ja Mats Lemne Ruotsin Riksbankenista saivat vuonna 1958 silloiset pääministerit K-A Fagerholmin ja Tage Erlanderin ylipuhuttua sopimuksen taakse. Näin luotiin pohja tämän päivän rahastolle. Osa sodan aikaisten velkojen korkomenoista, jotka Suomen oli maksettava Ruotsille, päätettiin siirtää kulttuuriyhteistyötä edistävään rahastoon.

Tämän päivän poliitikot eivät saa tuhlaa sitä arvokasta työtä, jotka edeltäjämme tekivät maiden välisen suhteiden ylläpitämiseksi ja edistämiseksi.

Haluan onnitella 50-vuotista Suomalais-ruotsalaista kulttuurirahastoa. Se elää ja voi hyvin. Viidessäkymmenessä vuodessa viidestä miljoonasta on tullut 300 miljoonan kruunun rahasto ja se on siten Pohjoismaiden suurin bilateraalin rahasto. Rahasto on antanut tuhansille mahdollisuuden tutustua naapurimaahansa. Apurahat ja stipendit ovat tuottaneet hyvää tulosta.

Työ, jota kulttuurirahasto yhdessä Hanasaaren kanssa vuosien mittaan on tehnyt, on luonut vankan pohjan yhteistyölle Suomen ja Ruotsin välille. Tärkein niistä on kanssakäyminen toistemme kanssa. Sitä me nyt juhlimme täällä Hanasaaren kulttuurikeskuksessa, jota voidaan myös kutsua rahaston kodiksi.

Viime vuoden maaliskuussa Merkkivuoden 1809 tulevaisuuskonferenssissa sanoin, että olemme löytäneet yhteisymmärryksen kuluneesta 200 vuodesta: loppujen lopuksi kummallekin kävi hyvin. Tänäpä olen entistä vakuuttuneempi tästä, kuten myös siitä, että yhdessä olemme entistä vahvempia.